

כניסת שבת: 18:22

יציאת שבת: 19:34

רבנו תם: 20:14

לקבלת העלון במייל:

sagifrenkel@gmail.com

לתגובות והערות:

שגיא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים

יבואו בו

פרשת – פי תצא

אנחנו נמצאים בחודש אלול ומחפשים זכויות. אנשים רצים לחפש דברים גדולים, ורבותינו לימדו אותנו: אל תרוצו לדברים גדולים, תחפשו דברים קטנים, מצוות שאדם דש בעקביו. שנבין: מתגלגלים לידינו, מתחתינו, מסביבנו, מיליוני מצוות בכל יום. בכלום אפשר לגרוף מיליונים. ניתן דוגמא. שנינו במשנה באבות (ד, טו): "הוי מקדים בשלום כל אדם".

כמה כסף עולה להקדים שלום לשני? בכמה מאמץ זה כרוך? בכלום! סך הכל כשאתה עובר לידו, תקדים לו שלום, וגם תחייך לעברו, וכך קיימת מצוה נוספת: "והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" (שם א, טו). הרווחת שתי מצוות! הנעמת לזולת, עשית לו טוב על הנשמה, והוא יצא מרוצה.

מי יודע כמה עודדת אותו, והמפלס של הזכויות עולה ועולה. כל זה באמירת שלום, בחיוך. כמה אפשר להרוויח! באה התורה ואומרת: כן! אני נותנת לך מצוה פשוטה, שווה פרוטה, שאדם לא שם לב אליה. המאבד אמנם לא שם לב שנאבד לו חפץ ששווה פרוטה – אבל המוצא יכול לקחת את שווה הפרוטה הזה ולהפוך אותו למיליארדים.

יהודי יקר ממושב יסודות, הרב חנוך הרשקוביץ, יצא לארצות הברית בהתנדבות כדי לעזור בגיוס כספים לכולל י"ב שעות של "אגודת בן תורה", כולל יחודי בו גדלים תלמידי חכמים הלומדים במסגרת הכולל 12 שעות ביום. כשחזר, עצרתי אותו ברחובה של עיר טפחתי לו על גבו ואמרתי לו: "ישר כוח גדול, עזבת את עבודתך במשך שבועיים והתנדבת להיות שנורר". הוא נעמד ואמר בארשת חשיבות: "אני לא שנורר. אני יבואן!".

כשחשבתי על המשפט שלו, אמרתי: "אח, כמה נפלא! איזה מוסר הוא נתן לי. אין מילה יותר מתאימה יותר מ'יבואן'. מה עושה יבואן? נוסע לסין, קונה סחורה בזיל הזול, מביא אותה לארץ ומוכרה במחיר גבוה פי מאה.

אומר אותו יהודי: אני נוסע לאמריקה, לוקח מבן אדם עלים ירוקים, כמה דולרים, והופך אותם לתורה, נותן אותם לתלמידי חכמים. אני לוקח פרוטות והופך אותם למיליארדים. קצת התבוננות, קצת תשומת לב, והמיליונים בידינו. חבל להפסיד! (הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מתוך 'לקראת שבת מלכתא')

כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ וְנָתַנּוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וּשְׁבִיתָ שְׁבִי (כא, י)

הקושי הגדול ביותר הניצב בפני יהודי כאשר הוא מגלה כי התורה אמת, הוא חוסר היכולת להשלים עם כך שכל החיים שחי עד כה היו לריק. הקושי הזה גובר, ככל שהאדם מבוגר יותר. אם הוא בן חמישים, למשל, הרי בהכירו את האמת, הוא מגלה כי איבד את כל השנים שחלפו עד כה. הם נותרו ריקים, ללא תפילין, ללא ציצית, ללא ברכת המזון, ללא שבת וללא לימוד תורה. זהו קושי שאין כמוהו, להגיע להכרה זו שכל שנותיו עד כה בוזבוזו לריק ולהבל. כיצד יוכל לכבוש ולנצח את היצר, המונע ממנו לשוב לדרך האמת בטענה זו?

אומרת התורה בתחילת הפרשה (כא, י): "כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שבי". התורה מדברת כאן על מלחמת היצר, ואומרת: "ושבית שבי". האם אפשר לקחת את היצר הרע בשבי? מדוע לא אמרה התורה "ושבית אותו אלא "ושבית שבי"? אלא, שאין מציאות כזו לקחת את היצר הרע בשבי, הוא תמיד יישאר בתפקידו כימים ימימה. אבל אפשר ליטול ממנו חזרה את מה שהוא לקח מאיתנו בשבי. הוא לקח בשבי ימים ושנים, שבתות וחגים, את מצוות התורה הרבות, כל זה נמצא בשבי אצל היצר הרע.

אומר הקב"ה לאדם: אם רצונך להחזיר לעצמך את כל מה שהיצר הרע לקח ממך בשבי, יש ביכולתך לעשות זאת. אם תילחם ביצרך הרע ותיאבק בו, לא רק שאתן בך את הכוחות לנצחו ולהכריעו, אלא גם את כל מה ששבה ממך – תוכל להשיב לעצמך בחזרה!

יתירה מזו, כאשר יהודי זוכה להכיר את בוראו על ידך – כל מצווה שהוא מקיים נזקפת גם לזכותך. וכך אתה משיב לעצמך את השבי ששבה ממך היצר הרע. אם אדם שבעצמו היה רחוק וזכה להתעורר ולהתקרב ולקבל עליו עול תורה ומצוות, פונה למכריו מן העבר או ליהודים רחוקים אחרים ומטעים גם אותם מן הדרך החדשה שהוא הולך בה, ואותם יהודים מתקרבים גם הם בזכותו ומתחילים לשמור תורה ומצוות – על ידי המצוות שהם מקיימים מתמלא חסרונו האישי, והשנים הבאות עליהם לטובה שבהן הם חיים כיהודים יראי שמים – משלימות את שנות העבר שלו, הריקניות ממצוות ומעשים טובים.

יש בצפון קיבוץ בשם "מזרע". בקיבוץ הזה מגדלים, רחמנא ליצלן, 'דבר אחר'. והנה, אחד מבני הקיבוץ הזה, הגיע אלינו בדרך-לא-דרך לשבת, ולאחר מכן שהה כאן תקופה ושב בתשובה שלמה, אך נותר לגור בקיבוץ, כאדם שומר מצוות. בתחילה ניסו לומר לו שאין מקומו בקיבוץ, אבל הוא התעקש להמשיך לגור שם. הוא אמר לבני הקיבוץ: "הרי אתם מגדירים עצמכם כ'בני תרבות, אנשים ליברלים, מדוע לא תזמינו לקיבוץ דמות רבנית ותשמעו את מה שיש ליהדות לומר? ממה אתם מפחדים?".

הם השיבו לו שהם אינם מפחדים מכלום, ואין להם כל התנגדות שיגיע רב לקיבוץ. התקשר אליי אותו צעיר וביקש ממני לבוא ולדבר בקיבוץ, ולאחר מכן להשיב על שאלות. הגעתי לקיבוץ ודיברתי שם. אני יכול לומר בפה מלא כי מהשאלות

שלהם שמעתי את זעקת הנשמה היהודית שלהם. עד כדי כך הגיעו הדברים, שהייתה שם קבוצת צעירים, שהסכימו להגיע לישיבה לשמוע עוד על יהדות. מעומק הטומאה של הקיבוץ הזה, המגדל ומפיץ בשר פגלים, הגיעו אלינו נשמות שבויות. האין אנו שומעים את קול זעקת הנשמות? ('משכני אחריך')

הָקֵם תְּקִים עִמּוֹ (כב, ד)

כפי מה שאדם מסייע לרעהו ונושא בעולו של חברו, כך זוכה הוא לתקן עצמו וליישר אורחותיו. דבר זה נרמז בלשון הכתוב: "הָקֵם תְּקִים עִמּוֹ" תקומתו של האדם תהיה עִמּוֹ – עם הסיוע לזולתו. וכך אמרו חכמינו זיכרונם לברכה: יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית (ויקרא רבה לד, י) ('שפת אמת')

בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ (כד,טו)

והנה לנו, דווקא בפרשה שלנו שחלה תמיד בתחילת חודש אלול, יש הרבה מצוות שנוגעות בזהירות בעניינים של בין אדם לחבירו. למשל, יש את המצוה של 'בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ', ויש במצוה היקרה והשכיחה הזו כמה פרטים שרבים לא יודעים, וכך מפסידים את המצוה הזו בידיים.

כל כך המצוה הזו שכיחה. הנה דוגמא. אחד הלך לאיזה חתונה בשעות הערב, לקיים מצוה גדולה של שמחת חתן וכלה, וגם אכל שם שני עופות, אחד כנגד החתן והשני כנגד הכלה... מי נשאר בינתיים לשמור בבית על הילדים? הוא הביא לשם מישהי שתשמור עליהם, מה שקוראים 'בייביסיטר'. בחצות הלילה נגמרה החתונה, והאיש מגיע לבית כשהוא כולו שמח וטוב לב. בכל אופן, הרי אכל שני עופות...

כשהוא מגיע לבית ויש שם את הילדה ששמרה, הוא מוציא לה שטר של מאה שקל מהכיס ושואל 'יש לך לפרוט?'... 'אין לך'. אז תלכי עכשיו ותבואי ביום אחר ואתן לך את התשלום'. הנה אם עשית כך, הפסדת עכשיו מצות עשה יקרה של 'בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ'. זה מלבד מה שאולי גרמת לה עגמת נפש, שכן היא יושבת ומחכה אולי היא תקבל הערב את שכרה ותוכל לקנות משהו שהיא צריכה, ולבסוף אתה שולח אותה ואומר לה, 'לא חשוב, אני כבר אעשה את החשבון עם אבא שלך ואעביר לו את הכסף בהזדמנות'. וכל זה למה קורה? כי אין את שימת הלב ואת הרגישות לזולת.

אדם יראה בעצמו, איך הוא מרגיש כשהוא הפועל וכששוכרים אותו לאיזה דבר. האם הוא לא מצפה ומחכה שיביאו לו את שכרו מיד, ואם לא מביאים לו מיד את הכסף ודוחים אותו ואומרים לו לא נורא, 'אם לא נתן לא עיכב...' תבוא פעם אחרת וכשיוצא בזה, האם אין הלב שלו מתמרמר? אבל לאחרים הוא עושה את אותו הדבר ואומר להם, אני אתן לכם פעם אחרת. כך זה שאדם לא מתבונן, ולא מנסה להרגיש את צער הזולת.

אנחנו לא מדברים באחד כזה שבאמת אין לו לשלם עכשיו, ואנחנו לא מבקשים מאחד כזה שילך וימכור את מטלטליו ויפרע לפועל מיד, כדרך שהיו עושים חסידים הראשונים. על אלו שיש להם ורק לא רוצים לתת מיד, עליהם אנו מדברים. למה להפסיד מצוות עשה דאורייתא, בידיים? הרי ממילא אתה תשלם בסוף, אז לא כדאי לך לשלם כבר עכשיו ולקיים מצוה? אין זה אלא כי קשה לאנשים להיפרד מהכסף שלהם ובפרט כשצריכים לתת אותו לאחרים, אבל זהו מדה שמצוה לשרש אותה מן היסוד. (הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א מתוך 'לקראת שבת מלכתא')

כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֵינָנו שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וַיִּסְרוּ אוֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם (כא,יח)
ביאור על פסוק זה בדרך הדרש אמר האדמו"ר מקלויזנבורג, לפעמים יש להורים ילד כשרוני ומצוין, אבל הם דורשים מהבן שלהם להיות מושלם, ילד רגיל לא מספיק להם. הם יורדים לחייו ודורשים ממנו להתנהג ברמה שהם עצמם לא מגיעים אליה, ולעמוד בדרישות שהם עצמם לא עומדים בהן.

אדם דורש מהילד שלו דברים שאינו דורש מעצמו, למה? כי אין אדם חוטא ולא לו, אדם רוצה שבנו יהיה מושלם, ומדוע אתה עצמך אינך מושלם? כי את עצמי אני מכיר, ואני מודע לחולשות שלי, אני כבר "מקרה אבוד", אבל לפחות שהילד שלי יהיה צדיק!

לא זו הדרך, בדוק את עצמך, אם מעצמך אינך דורש את אותם דברים, איך אתה מעז לדרוש זאת מהילד הקטן שעדיין אין לו שכל להבין, והשגותיו הינן מעטות. יש ללמדו ולחנכו שלב אחר שלב, לאט לאט, לא בכח ולא בכפיה. וראשית כל, עליכם לתת לילד דוגמא אישית, כי אם אתם עצמכם אינכם מתנהגים כראוי, הבן ילמד מכם וילך בדרך עקלקלה, ולבסוף יבעט בכם לגמרי.

דבר זה נדרש מן הפסוק [אשר מפוסק שלא כפשוטו], **"כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֵינָנו"**, והבן הזה **"סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֵינָנו"**, אלא הוא ילד טוב, אשר **"שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ"**, ובכל זאת **"וַיִּסְרוּ אוֹתוֹ"**, הם יורדים לחייו, סופו **"וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם" (מדשן ביתך)**

בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ (כד,טו)

אמר החיד"א בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ ר"ת שבת, לרמוז על תוספת שבת שצריך מבעוד יומו להוסיף על קדושת שבת, ושכרו הרבה מאוד (שבת טיש).

וחשבתי לרמוז, כתוב (זוהר ח"ג כט, א): **"נפש של תלמידי חכמים נקראת שבת מלכה, שהיא נפש יתירה של שבת"**. ועוד כתוב: (זוהר ח"ג קכה, ב): **"כמו שהשבתות אין להם משל עצמם אלא מה שמכנינים להם מימות החול, כך תלמידי חכמים אין להם אלא מה שעמי הארץ תומכים אותם"**. לכן כמו שצריך מבעוד יום לקבל שבת ולהוסיף על קדושת שבת, כך צריך מבעוד יום, לדאוג להחזיק אברכים על מנת למלא להם את כל צרכיהם. (עורך העלון)

מוֹצָא שְׁפָתַיךָ תִּשְׁמֹר וְעֲשִׂיתָ (כג,כד)

כאשר צעד פעם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל ברחובה של עיר בלווי בנו רבי ברוך זצ"ל, ביקש ממנו שיפנה אל הקיוסק הסמוך ויקנה חפיסת שוקולד. רבי ברוך מיהר כמובן לעשות את בקשת אביו. אך משהביא את השוקולד והביט בו רבי שלמה זלמן, ביקש מבנו שיחזור שוב לקיוסק ויחליף את השוקולד לשוקולד אחר יותר משובח... לפליאתו של רבי ברוך מה ראה על ככה? השיב רבי שלמה זלמן וסיפר: "ישנו ילד אחד שנחלש בלימודים, ואביו בא לפני וביקש שאשים עיני עליו ולעודד אותו. הבטחתי לילד שאם ישפר לימודיו אקנה לו שוקולד טוב... צריך, אם כן, לקיים את הבטחתי ולראות שהשוקולד יהיה באמת שוקולד טוב..." (חכו ממתקים – מח)

מעשה בתלמיד שביקש מרבו הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל שיסדר לו קידושין בעיר מרוחקת. התנצל רבי בן ציון שהדבר קשה עבורו. אמר התלמיד: "אם כן לא אפציר ברב, אך ברצות ה' כאשר יוולד לי בן בעתיד, ימול הרב את בני..." חייך רבי בן ציון ורצה להפיס את דעתו של התלמיד, על כן הנהן בראשו לאות הסכמה וְאוּלֵּי גַם אָמַר הֵן וְהֵנָּה כַּעֲבוּר שָׁנָה הִגִּיעַ הַתִּלְמִיד לְרַבִּי בֶן צִיּוֹן לְבָשָׁר לוֹ עַל הוֹלֶדֶת בְּנוֹ, הוּא הַתִּנְצֵל עַל שִׁבְיָקֵשׁ בִּשְׁעָתוֹ מֵהָרֵב שִׁימוּל אֶת בְּנוֹ שֶׁהָיָה עֲדִיין לֹא הָיָה רַבִּי בֶן צִיּוֹן מוֹהֵל, וְהוֹסִיף הַתִּלְמִיד: אוּלֵּי אֶסְדֵּר עֲבוּר הָרֵב "הַתֵּרֶת נִדְרִים" וְאֶזְמִינִי לִהְיוֹת סֵנֶדֶק בִּמְקוֹם לְמוּלָּה! אָמַר לוֹ רַבִּי בֶן צִיּוֹן: "מִדּוּעַ לַעֲרוֹךְ הַתֵּרֶת נִדְרִים? כִּפִּי שְׁאִמְרַת וְהוֹסַכְם, בְּרִצּוֹת הַשֵּׁם אֲמוּל אֶת בְּנִי" וְהִיִּיתָ זֶה הַבְּרִית הָרִאשׁוֹנָה שֶׁעָרַךְ רַבִּי בֶן צִיּוֹן! (יגילו במלכם')

בתקופה שבה חלה רבי אברהם, בנו יחידו של הגאון רבי ישעיה מקרעסטיר זי"ע, גילו בני הבית שרבי ישעיה מתייפח בבכי תמרורים. נכנסו אליו כמה יהודים והתחילו לנחמו ולעודדו שאין החולי קשה ונורא כל כך, ובעזרת ה' בנו יקום ויתהלך בחוץ על משענתו. ענה להם הרב הקדוש בענוות קדשו: אין אתם מבינים לנפשי, לא על בני אני בוכה, אלא כי עד היום סברתי לתומי שיש בי מידת אהבת ישראל ואני מצטער בצרתם של ישראל, אולם עכשיו כאשר בדקתי את עצמי וגיליתי שכאשר אברהמ' שלי חולה, אני חש צער גדול יותר מהצער שיש לי כאשר מזכירים לפניי חולה אחר – על כך אני בוכה, מדוע אני לא מצטער בצער של השני כמו בצערי שלי? (משכן שילה)

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה. לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה. לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים. לעילוי נשמות: ציפורה בת מורדוך ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורדוך ז"ל, מיכאל בן מורדוך ז"ל, רחמים בן מורדוך ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמות חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>